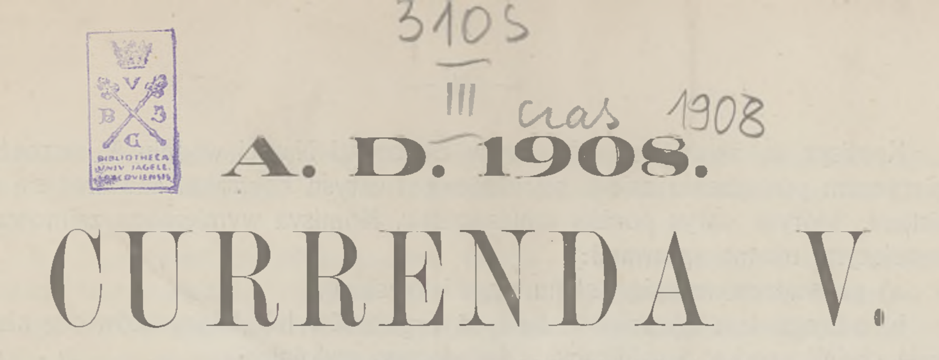

A. D. 1908.

CURRENDA V.

Visitatio canonica Decanatus Mielecensis.

Gravissimum muneris Nostri Pastoralis officium adimpleturi mense Majo anni currentis Ecclesias Decanatus Mielecensis sequenti ordine visitare constituimus:

1. Die 18. maji horis pomeridianis ad Słupiec veniemus ibique die 19. Maji sacris fungemur officiis.
2. Diebus 20. et 21. Maji in Czermin.
3. Diebus 22. et 23. Maji in Borowa.
4. Diebus 24. et 25. Maji in Chorzelów. (Die 24. Maji consecratio Ecclae).
5. Diebus 26. et 27. Maji in Gawłuszowice.
6. Diebus 28. et 29. Maji in Baranów.
7. Diebus 30. et 31. Maji in Padew.
8. Diebus 1. 2. et 3. Junii in Mielec.

Durante visitatione omnes Sacerdotes dioecesani sumant — permittentibus rubricis — quotidie collectam: „De Spiritu Sancto".

Komisya dla spraw organistowskich.

W związku z Kurendą IV. z r. 1907. ustanowiliśmy specyalną Komisyę dla spraw organistowskich w dyecezyi Naszej.

W skład tej komisyi weszli: Ks. Infułat Stanisław Walczyński jako przewodniczący, ks. Prałat Franciszek Walczyński jako zastępca przewodniczącego, ks. Floryan Moryl wikary katedralny jako sekretarz, ks. Kanonik Władysław Chendyński, kanclerz, ks. dziekan Dr. Ignacy Maciejowski, ks. dziekan Antoni Wilczkiewicz i p. Franciszek Stańczyk, organista w Szynwałdzie.

Komisya ta ukonstytuowała się w obecności Naszej w dniu 5. marca b. r. i zaraz na pierwszem posiedzeniu zajęła się ułożeniem zarysu kontraktu zawierać się mającego z organistami, któryto zarys poniżej umieszczamy. Komisya wymieniona zajmować się będzie następującymi trzema sprawami:

a) prowadzeniem księgi stanu organistowskiego.

b) odbywaniem egzaminów dla tych organistów, lub kandydatów organistowskich, którzy będą chcieli uzyskać kwalifikacyę i świadectwo uzdolnienia.

c) czuwaniem nad tem, by organiści należycie spełniali swoje obowiązki, oraz rozpatrywaniem spraw kwestyi organistowskiej dotyczących.

Komisyi tej mają xx. Dziekani przedkładać w danym razie życzenia, pretensye i żale organistów z jednej strony, a z drugiej strony życzenia i żądania, względnie skargi Rządców kościoła. Komisya zaś składać będzie sprawozdanie swoje wraz z odnośnymi wnioskami Ordynaryatowi biskupiemu, który dla obu stron będzie ostatnią, rozstrzygającą instancyą.

Podając do wiadomości Rządców kościoła niniejsze zarządzenia przypominamy zarazem punkta IV i V Kurendy r. 1907 oraz polecamy, by swoich organistów z treścią niniejszej Kurendy zaznajomili i by odtąd w sprawach organistowskich odnosili się do komisyi, za pośrednictwem Konsystorza Biskupiego, który zarządzi zbadanie i załatwienie dotyczącej sprawy. Tym sposobem sprawy organistów wejdą na właściwe tory, i jak się spodziewamy położy się koniec przykrym nieraz nieporozumieniom, między proboszczami a organistami.

W Tarnowie, dnia 7. kwietnia 1908.

Zarys kontraktu.

Dnia ... roku pomiędzy ks. proboszczem ... jako rządcą kościoła parafialnego w ... z jednej strony, a p. ... organistą ż drugiej strony zawarty został następujący dobrowolny kontrakt.

Pan ... przedstawiwszy odpowiedni dokument, świadczący o jego kwalifikacyi fachowej i moralnej objął stanowisko organisty przy kościele katolickim parafii ... dnia ... r. ... według niżej wskazanych warunków.

A. **Obowiązki p. ... względem ks. proboszcza i kościoła i parafian.**

Do obowiązków Pana należy:

1) Wykonywanie śpiewów i gra na organach podczas mszy św., nieszporów, jutrzni, godzinek, procesyi, gorzkich żali, nabożeństwa majowego i różańcowego i innych czynności liturgicznych w dnie powszednie, i wszystkie uroczystości w ciągu roku kościelnego według wymagań przepisów kościelnych i specyalnych rozporządzeń władzy duchownej.

2) Prowadzenie i uczenie spiewu kościelnego, który parafianie podczas rozlicznych nabożeństw wykonywać zwykli.

3) Mieć i okazywać szacunek dla ks. proboszcza i jego zastępcy, który jest bezpośrednim przełożonym organisty i być mu posłusznym w wykonywaniu swych fachowych i kontrak-

tem przyjętych obowiązków, starając się wypełniać je zawsze jak najlepiej, najsumienniej z powagą i godnością stosując się do przepisów kościoła św. i rozporządzeń Ordynaryatu Biskupiego.

4) Dostarczać ks. proboszczowi hostye i komunikanty, a parafianom opłatki przed Bożem Narodzeniem; urządzać spis ludności na żądanie ks. proboszcza, wydawać kartki do spowiedzi, oraz asystować ks. proboszczowi we wszelkich czynnościach liturgicznych wypływających ze zwyczaju miejscowego.

B. Środki utrzymania dla p. ... organisty w ...

1) Za wszystkie czynności przewidziane niniejszym kontraktem pobierać pan będzie stałej płacy (jeśli gdzie taka jest) ...

2) Za czynności przy obrzędach pogrzebowych ...

3) Za czynności przy ślubach ...

4) Za wotywy i msze śpiewane pobierać będzie ...

5) Ze mszy św. fundacyjnych ...

6) Z tak zwanych Zaduszek czyli wypominków ...

7) Z tytułu kolendy (za opłatki) petyty, spisnego i innych miejscowych zwyczajów może pan liczyć na roczny dochód przeciętnie ...

8) Wypłaty zależne od Proboszcza mają być uskuteczniane przy końcu każdego miesiąca.

9) Do posady organisty w ... przywiązane jest mieszkanie, składające się ... zabudowania gospodarcze ... grunt, ogródek, łąka ...

10) Restaurowanie mieszkania organisty i zabudowań gospodarczych będzie się odbywało kosztem konkurencyi pararafialnej.

11) Organista po za godzinami objętemi niniejszym kontraktem jest wolnym i może spełniać inne obowiązki zgodne ze stanowiskiem organisty, i za wiedzą ks. Proboszcza.

12) Rok kontraktowy zaczyna się i kończy w dniu 1. lipca.

Kontrakt niniejszy ma moc obowiązującą na lat 3. Zmiana ks. proboszcza w parafii nie wpływa na zmianę kontraktu.

13) Jeśli Organista okaże się niedbałym w spełnianiu swoich obowiązków, albo niemoralnym w postępowaniu, albo należeć będzie do stowarzyszeń nieprzyjaznych kościołowi, obowiązany będzie po zbadaniu stanu rzeczy i zawyrokowaniu Ordynaryatu Biskupiego natychmiast bez żadnych pretensyi opuścić tę posadę.

We wszystkich innych wypadkach uwolnienie organisty ma poprzedzić trzy miesięczne wypowiedzenie.

Jeśli po upływie 3 lat zawarcia kontraktu żadna strona nie wnosi wypowiedzenia, ma moc obowiązującą na dalsze 3 lata i t. d.

14) Samowolne opuszczenie posady bez uwiadomienia ks. proboszcza i bez wypowiedzenia 3 miesięcznego naraża organistę na utratę tej posady.

15) W czasie urlopu lub dłuższej choroby ma organista dać za siebie zastępcę, którego opłacać będzie z własnych funduszów. Urlopu w danym wypadku udzielać będzie organiście ks. proboszcz.

16) W razie śmierci organisty pozostała wdowa ma prawo do miesiąca pośmiertnego t. j. do pobierania płacy i wszystkich dochodów nieboszczyka i zajmowania organis-

tówki z tym jednak warunkiem, że musi utrzymać swoim kosztem należycie uzdolnionego zastępcę do najniezbędniejszych funkcyi kościelnych, w których obecność organisty jest konieczną.

17) W razie nieporozumienia i sporów rozstrzyga jako jedyna i ostatnia instancya Ordynaryat Biskupi po zbadaniu i przedłożeniu sprawy przez dyecezalną komisyę dla spraw organistowskich ustanowioną.

Strony kontraktujące zrzekają się tem samem dochodzenia swych praw na innej drodze.

... dnia ... roku

świadkowie: *proboszcz*

organista.

L. 2247.

KONKURS.

Celem obsadzenia posady kapelana przy c. k. Zakładzie karnym w Wiśniczu z płacą roczną 1800 koron i dwoma dodatkami starszeństwa co 10 lat służby po 200 koron rocznie, dalej z rocznym przy wymiarze emerytury nie policzalnym dodatkiem 800 koron, który po 5, 10, 15, 20, 25 i 30 latach służby o 200 kor. rocznie będzie podwyższony, wreszcie z wolnem pomieszkaniem i poborem relutum na światło i opał w kwocie 180 koron rocznie, — rozpisuje się konkurs.

Podania należy wnieść w przeciągu dni 30 do Konsystorza Biskupiego w Tarnowie.

L. 2084.

Dyspenza od postu dla straży skarbowej.

Z uwagi, że straż skarbowa (financwache) zwykle na pograniczu monarchii rozłożona, ma liczne i przykre obowiązki, a zachowanie przepisu postu jest dla niej z trudnościami połączone, wnieśli Najprz. XX. Biskupi austryaccy 20. lutego b. r. do Stolicy św prośbę, by dyspenzę od postu (z wyjątkiem Wilii Bożego Narodzenia i Wielkiego Piątku) r. 1900. wojsku, a 1906. żandarmeryi przyznaną, i na straż skarbową rozciągnąć raczyła.

Prośbę tę Ojciec św. Pius X. 12. marca 1908. łaskawie przyjął i zezwolił, by dyspenzy tej Ordynaryusze według potrzeby i uznania swego udzielać mogli.

Na tej podstawie zezwalamy, by należący do straży skarbowej, ile razy są w drodze w obowiązku służbowym, albo gdy rozmieszczeni są na granicy lub w miejscach, gdzie zachowanie postu jest utrudnione, w dni postne całego roku, z wyjątkiem Wilii Bożego Narodzenia i Wielkiego Piątku, mięsem posilać się mogli.

O czem posterunki straży w granicach parafii stojące, zawiadomić należy.

Nowe wydawnictwa.

„Szereg rozmyślań dla kapłanów“. Dziełko to wydane przez Ks. Mateusza Jeża obejmujące 40 rozmyślań wyjętych z cennego dzieła hiszpańskiego Ks. J, Macha T. J. p. t. Skarb kapłana, doskonale dobranych i do obecnych czasów zastósowanych gorąco polecamy Duchowieństwu, z tem przekonaniem, że wiele przynieść może pożytku duchowego.

Skład główny w księgarni Gebethnera i S-ki w Krakowie, do nabycia w księgarni Zygmunta Jelenia w Tarnowie. Cena egzemplarza w oprawie płóciennej 2. korony.

Ks. A. Albina, prob. w Chełmie broszurkę p. t. **„Duszpasterz a nauka religii i praktyki religijne w szkołach ludowych“**, polecamy P. T. duszpasterzom dyecezyi Naszej jako bardzo praktyczną i aktualną.

„Modlitwy przed kazaniem“, wydane przez jednego z kapłanów dyecezyi tarnowskiej najpierw w Gazecie kościelnej, a później w osobnych 2 kartkowych odbitkach są do nabycia w Redakcyi „Gazety kościelnej“ po 1. kor. za 50 egz.

Modlitwy te zawierają sposób wspólnej Adoracyi Najśw. Sakramentu, akty wiary, nadziei, miłości, intencye modlitw na różne potrzeby Kościoła, wyjaśnienie bardzo przystępne codziennych pacierzy.

Ponieważ te modlitwy mogą przynieść wiele korzyści ludowi, dlatego polecamy je duchowieństwu.

Dzieło Rozkrzewienia wiary i Assocyacya kapłanów.

Ponieważ ks. Prałat J. Jaworski z powodu choroby nie może się zajmować nadal Stowarzyszeniem Rozkrzewienia wiary, jak również związkiem kapłanów: „Associatio perseverantiae sacerdotalis“, dlatego Ordynaryat Biskupi zamianował prezesem dyecezalnym obydwóch powyższych dzieł ks. Dr. J. Górkę, profesora seminaryum biskupiego. Wszelkie więc przesyłki i korespondencye, dotyczące tych Stowarzyszeń nowy prezes załatwiać będzie.

Wyborne pismo miesięczne „Korrespondenz“, organ zjednoczonych księży, będzie nadal za pośrednictwem xx. Dziekanów dochodził do XX. stowarzyszonych, Prezes, jak dotąd, tak i nadal będzie przyjmował nowych członków i donosił zarządowi centralnemu w Wiedniu o zgonie celem polecenia zmarłych modłom Współbraci w piśmie miesięcznym.

Dla przypomnienia dodajemy tu, że celem Assocyacyi jest uświęcenie kapłanów

przez codzienną medytacyę, czytanie duchowne, Nawiedzenie N. Sakramentu, cześć Serca Jezusowego, nabożeństwo do Matki Najświętszej, naukę teologii, codzienny rachunek sumienia, obchodzenie w większym skupieniu ducha rocznicy przyjętych święceń kapłańskich, częstszą spowiedź i rekolekcye.

Członkowie obowiązani są do gorliwego nabożeństwa względem Serca Jezusowego, jak również do odprawienia w przeciągu roku dwóch mszy św., jednej za żywych a drugiej za zmarłych członków Assocyacyi. Ktoby nie mógł odprawić mszy, zmówi za żyjących Współbraci jednę cząstkę Różańca, a za zmarłych odmówi raz na rok officium Defunctorum (unum Nocturnum cum Laudibus).

Obowiązki te, jak wogóle w Stowarzyszeniach, nie są pod grzechem.

Oprócz przywilejów i odpustów dawnych, otrzymali członkowie wszyscy w styczniu 1908. r. jako w 40. rocznicę istnienia związku **władzy poświęcania Różańców z odpustami krzyżackimi.** Za odmówienie każdego Ojcze nasz i Zdrowaś na takim Różańcu zyskuje się 500 dni odpustu. które można także ofiarować za dusze w czyśćcu cierpiące. (Por. „Korrespondenz“ Nr. 2. z 16. lutego 1908 r.)

Związek kapłanów pod wezwaniem św. Józefa z siedzibą w Gorycyi, posiadający swe sanatorya w Gorycyj, Ice i Meranie, liczy także członków pomiędzy klerem galicyjskim.

W roku ubiegłym z jego domów korzystało 218 księży i 12 kleryków.

Ktoby z naszych kapłanów pragnął się wpisać i korzystać z tych uzdrojowisk dla poratowania zdrowia, niech się zgłosi do Gorycyi pod adresem: **Zentral-Vorstand des St. Joseph-Priester-Vereins in Görz** (Rudolphinum).

SPRAWOZDANIE KASOWE

FUNDACYI DYECEZYALNEJ IMIENIA X. BISKUPA PUKALSKIEGO CELEM WSPIERANIA DUCHOWIEŃSTWA DYECEZYI TARNOWSKIEJ ZA ROK 1907.

Dochody: 2231 kor. 74 hal.

Rozchody:	1. zapomoga do dekanatu kolbuszowskiego	150 kor.
	1. zapomoga do dekanatu limanowskiego .	200 kor.
	1. zapomoga do dekanatu limanowskiego .	100 kor.
	1. zapomoga do dekanatu łąckiego . . .	100 kor.
	1. zapomoga do dekanatu nowosądeckiego	150 kor.
	1. zapomoga do dekanatu radomyskiego .	200 kor.
	1. zapomoga do dekanatu tarnowskiego .	150 kor.
	1. zapomoga do dekanatu tuchowskiego .	200 kor.
	1. zapomoga do dekanatu wojnickiego . .	150 kor.
Administracya:	. . . .	126 kor. 95 hal.
Podatek (ekwiwalent)	. . . .	40 kor. 80 hal.
	Razem	1567 kor. 75 hal.

Zestawienie: Dochód 2231 kor. 74 hal.
Rozchód 1567 kor. 75 hal.

Zostaje 663 kor. 99 hal.

Stan majątkowy fundacyi z końcem roku 1907:

W papierach wartościowych: . . . . . 45200 kor.
W kartach Tarnowskiej kasy oszczędności: 489 kor.
W gotówce . . . . 663 kor. 99 hal.

Decretum, quo festum Apparitionis Immaculatae Mariae Virginis ad Ecclesiam universam extenditur.

URBIS ET ORBIS.

Immaculatae Mariae Virginis vulgatum nomen *de Lourdes,* e celeberrimis ipsius *Deiparae apparitionibus,* quae prope Lapurdum, Tarbiensis Dioecesis oppidum, anno quarto a dogmatica definitione de Immaculato Conceptu eiusdem Virginis evenerunt, quum in dies magis magisque inclaruerit, simulque Fidelium pietas et cultus ob innumera exinde accepta beneficia, saepissime additis prodigiis, ubique terrarum mirifice adauctus sit; multi Romanae Ecclesiae Patres Purpurati, ac plurimi sacrorum Antistites et Praesules e cunctis orbis regionibus, praeeunte Episcopo Tarbiensium, Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X. supplicia vota enixe porrexerunt rogantes, ut festum Apparitionis B. M. V. Immaculatae, vulgo *de Lourdes,* a fe. re. Leone XIII petentibus tantummodo Ecclesiis et Religiosis Familiis concessum, ad universam Catholici Orbis Ecclesiam suprema Auctoritate Sua benigne extendere dignaretur.

Quare Sanctitas Sua, exceptis libentissime eiusmodi precibus, Praedecessorum suorum vestigiis inhaerens, qui Lapurdense Sanctuarium permultis attributis privilegiis cohonestarunt: innumeris quoque peregrinationibus permotus, quae, mira sane Fidei professione, frequentissimo Fidelium turmarum corcursu nunqam intermisso ad memoratum Sanctuarium peraguntur: maxime vero pro Suamet erga Dei Genitricem primaeva labe expertem constanti pietate, ac spe fretus ob ampliorem Immaculatae Virginis cultum, rebus in arctis Christi Ecclessiae adauctum iri potens Ipsius opiferae auxilium; festum Apparitionis B. M. V. Immaculatae, quod a plurimis Dioecesibus et Regularibus Familiis iamdiu celebratur, inde ab anno insequenti, qui a Deiparae Virginis ad Gavi Fluminis oram apparitionibus quinquagesimus erit, vel a nongentesimonono supra millesimum, *in universali Ecclesia sub ritu duplici maiori, cum Officio et Missa iamdiu approbatis,* undecima die Februarii quotannis recolendum iussit: servatis Rubriciis et Decretis. Praesens vero Decretum per me infrascriptum Cardinalem Sacrorum Rituum Congregationi Praefectum expediri mandavit. Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die 13. Novembris 1907.

SERAPHINUS Card. CRETONI, *S. R. C. Praefectus.*

DIOMEDES PANICI. Archiep. Laodicen. *S. R. C. Secretarius.*

Die 11. Februarii.

IN FESTO

APPARITIONIS B. M. V. IMMACULATAE

DUPLEX MAIUS.

Officium et Missa propria, a S. R. C. approbata, die 11. Iulii 1890 cum sequenti additione ad calcem VI. Lectionis: „Tandem Pius X. Pontifex Maximus, pro sua erga Deiparam pietate, ac plurimorum votis annuens sacrorum Antistitum, idem festum ad Ecclesiam universam extendit“.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa X. referente me infrascripto Cardinali sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, suprascriptam additionem inserendam Officio proprio de Apparitione B. Mariae Virginis Immaculatae, benigne approbare dignatus est. Die 27. Novembris 1907.

SERAPHINUS Card. CRETONI, *S. R. C. Praefectus.*

DIOMEDES PANICI, Archip. Laodicen., *S. R. C. Secretarius.*

Nabożeństwo żałobne.

Wobec ohydnej zbrodni, dokonanej dnia 12. kwietnia b. r. na osobie Namiestnika Cesarza śp. Andrzeja hr. Potockiego, i wobec żałoby, którą przywdział na siebie z powodu tej tragicznej śmierci cały nasz Kraj, — pragnąc, uczcić uczucia Wasze! Kochani dyecezyanie, zarządzamy niniejszem idąc za przykładem innych dyecezyi co następuje:

W tych kościołach, w których dotąd to jeszcze nie nastąpiło, odprawią Rządcy Kościołów dnia 13. maja b. r. uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. zmarłego Namiestnika. — Nabożeństwo to winno się składać ze Mszy św. śpiewanej i z konduktu przy katafalku.

Nabożeństwo to zapowie kapłan z ambony w niedzielę dnia 10. maja b. r.

Na to nabożeństwo należy zaprosić *pisemnie* wszystkie miejscowe władze tak rządowe jako też autonomiczne.

Od mów żałobnych wstrzymać się należy.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO,

W Tarnowie dnia 25. kwietnia 19008.

X. Władysław Chendyński
Kanclerz.

† LEON
BISKUP.

Nakładem Kleru dyecezalnego. Drukiem Zygmunta Jelenia w Tarnowie.